

I. Sezname in registri izvedencev

Na Danskem obstaja več vrst izvedencev, njihovo imenovanje, postopki in obstoj seznama/registra izvedencev pa so odvisni od vrste zadevnega izvedenca. Primeri izvedencev:

- sodni izvedenec;
- sodni izvedenec pri sodišču za spore iz najemnih razmerij;
- izvedenec za otroke;
- sodni cenilec;
- tehnični izvedenec v manjših zadevah.

Na nekaterih področjih lahko izvedensko znanje zagotovijo tudi združenja.

V nekaterih primerih lahko sodišče izvedenca poišče v interni zbirki podatkov, do katere imajo dostop vsa danska sodišča. Postopki za imenovanje teh izvedencev se lahko razlikujejo, vendar pa je vsem izvedencem skupno to, da mora biti njihov ugled neomadeževan. Seznam/register teh izvedencev je zaradi preglednosti včasih objavljen tudi na spletišču danskih sodišč.

V drugih primerih lahko sodišče imenuje katero koli osebo, ki je po njegovem mnenju primerna in ustrezno usposobljena. V teh primerih imajo nekatere javne organizacije registre izvedencev, iz katerih lahko sodišča izberejo izvedence, če vprašanje spada na njihovo področje pristojnosti, na primer izvedenca za forenziko. Če seznama ni in se obe stranki v postopku s tem strinjata, sodišče imenuje izvedenca, ki se zdi ustrezno usposobljen. Kot izvedenci so lahko imenovane samo osebe neomadeževanega ugleda.

II. Kvalifikacije izvedencev

Zahtev glede kvalifikacij izvedencev ni. Sodišče ni zavezano upoštevati izvedenskega mnenja, ampak ga lahko upošteva po prosti presoji. To velja tudi za dokazno vrednost posameznega dokaza. Danska sodna uprava se pri obravnavi vlog izvedencev, ki bi želeli delovati kot izvedenci v manjših zadevah, posvetuje z ustreznimi panožnimi organizacijami in zahteva izpis iz kazenske evidence. Drugih zahtev glede izobrazbe ali poklicnih izkušenj izvedencev ni.

III. Plačilo izvedencev

Plačilo je odvisno od vrste izvedenca, postavljenega v zadevi.

Plačilo za **sodnega izvedenca, izvedenca sodišča za spore iz najemnih razmerij in izvedenca za otroke** je predpisano, pravila za plačilo pa določi danska sodna uprava (člen 93 zakona o pravosodju in člen 172 zakona o socialnem varstvu).

V civilnem postopku, v katerem je potrebna **izvedenska ocena**, npr. tehnično poročilo, ni predpisanih tarif niti omejitev v zvezi z nagradami izvedencev.

Nagrade se ne morejo plačati vnaprej. Sodišče določi nagrado, ki se izvedencu, ki ga je imenovalo sodišče, plača za njegovo poročilo, udeležbo na sodišču in povrnitev morebitnih nastalih stroškov. Sodišče pred odločitvijo stranke pozove k predložitvi pripomb. Hkrati odloči, kako se nagrada za izvedenca razdeli med stranke (člen 208 zakona o pravosodju).

Za nastale stroške sta odgovorna stranka, na zahtevo katere je sodišče odredilo izdelavo izvedenskega poročila, in pravni zastopnik stranke. Vendar pa sta nasprotna stranka in njen pravni zastopnik prav tako odgovorna za del stroškov, ki so nastali zaradi odgovora na njena vprašanja. Stranka, na zahtevo katere je bil izvedenec pozvan k udeležbi na obravnavi, je odgovorna za stroške v zvezi s tem. Sodišče lahko strankam odredi plačilo predujma za stroške izvedenskega poročila, ki so ga zahtevale (člen 208 zakona o pravosodju).

V kazenskem postopku se v zvezi z izvedenskimi poročili uporabljajo podobna pravila (s potrebnimi spremembami) (člen 210 zakona o pravosodju).

Tehnični izvedenci v **manjših zadevah** morajo predložiti stroškovnik z oceno pričakovanih stroškov in ne smejo odgovarjati na tehnična vprašanja, preden ni plačilo urejeno. Stranke morajo nato podati pripombe na oceno izvedenskih stroškov. Pomembno je, da lahko sodišče odloči, da se bo zadeva nadaljevala brez izvedenskega poročila, če stranke ne morejo plačati predujma za stroške. Pravila določi danska sodna uprava (člen 404 zakona o pravosodju).

IV. Odgovornost izvedencev

Posebna pravila o odgovornosti izvedencev ni. Izvedenec mora upoštevati poklicna pravila, ki veljajo za njegovo stroko, biti nepristranski in varovati poklicno skrivnost. Njegovo odgovornost torej urejajo splošna odškodninska/pogodbena pravila. S takimi pravili ni določena nobena omejitev odgovornosti. Izvedenec, ki ne ravna v skladu s poklicnimi pravili, kot se pričakuje, je lahko zamenjan, lahko se zniža njegova nagrada ali se lahko celo šteje za odgovornega.

V primeru kaznivega ravnanja pri opravljanju naloge je lahko kazensko ovaden.

Nazadnje, zavarovanje poklicne odgovornosti za kritje morebitne odgovornosti ni obvezno.

V. Dodatne informacije o izvedenskih postopkih

Pravila o izvedenskih postopkih je mogoče najti v različnih zakonodajnih aktih in so odvisna od vrste zadevnega izvedenca. Vendar večino pravil vsebuje zakon o pravosodju (prečiščeni zakon št. 1835 z dne 15. september 2021). Pravila o izvedencih za otroke so delno vsebovana v zakonu o socialnem varstvu. Deli zakona o pravosodju so prevedeni v angleščino.

1. Imenovanje izvedencev

V civilnih zadevah lahko izvedence imenujejo sodišče ali stranke. Stranka lahko sodišče zaprosi, naj izvedencu odredi izdelavo poročila o enem ali več vprašanjih.

V kazenskih zadevah sodišče odloči, ali je posredovanje izvedenca potrebno, kadar ga zahteva toženec ali tožilstvo. Tako obramba kot tudi tožilstvo lahko pozoveta izvedenske priče.

Izvedenci morajo sporočiti kakršno koli navzkrižje interesov s stranko.

V manjših zadevah (zadevah brez ekonomske vrednosti ali z vrednostjo, nižjo od 50 000 danskih kron) lahko sodnik odloči, da bo zahteval izvedensko mnenje. Izvedence v manjših zadevah imenuje danska sodna uprava.

(a) Imenovanje s strani sodišča

Predsedujoči sodnik/sodišče imenuje sodne izvedence itd. za posamezno zadevo, v kateri se njihovo strokovno znanje šteje za nujno. Predsedujoči sodnik sodnega izvedenca izbere z ustreznega seznama ali iz ustreznega registra ali interne zbirke podatkov, vendar pa jih v nekaterih primerih ni zavezan upoštevati. Preden se predsedujoči sodnik/sodišče odloči imenovati sodne izvedence, lahko stranke podajo pripombe glede odločitve.

Kadar izvedensko oceno zahtevajo stranke, lahko imenujejo izvedenca, vendar sodišče ni zavezano upoštevati njihove odločitve. Kadar se stranke dogovorijo o imenu izvedenca, sodišče običajno imenuje tega izvedenca (čeprav mu tega ni treba storiti). Če sodišče imenuje izvedenca, mora stranke obvestiti o osebi, ki jo namerava imenovati, in jim omogočiti predložitev pripomb. Če obstaja seznam/register izvedencev, sodišče ali stranka običajno izvedenca izbere s tega seznama ali iz tega registra, vendar pa jima tega ni treba vedno storiti.

(b) Imenovanje s strani strank

Kadar želijo stranke imenovati izvedenca za izdelavo izvedenskega mnenja, morajo uporabiti poseben postopek: kadar želijo izvedensko poročilo v civilnih zadevah, morajo pri sodišču vložiti pisni zahtevek. Zahtevek mora vsebovati informacije o namenu izvedenskega poročila in predmetu izvedenske presoje. Če sodišče dopusti njegovo izdelavo, morajo stranke svoja vprašanja predložiti sodišču. Sodišče po prejemu vprašanj imenuje enega ali več izvedencev. Kot je opisano zgoraj, lahko tudi stranke imenujejo izvedenca, vendar sodišče ni zavezano upoštevati njihove odločitve.

2. Postopek

(a) Civilni postopek

Postopek je odvisen od vrste izvedenca, postavljenega v zadevi. Včasih je izvedenec pozvan na sodno obravnavo, da bi odgovoril na vprašanja o predmetu zadeve, npr. izvedenec za otroke na področju družinskega prava in izvedenska ocena tehničnih vprašanj, včasih pa mora izvedenec pripraviti zgolj pisno poročilo. Včasih izvedenec deluje kot sodnik in je vključen v razprave.

Spodaj sta predstavljena dva primera:

sodni izvedenec, ki ga za posamezno zadevo imenuje predsedujoči sodnik/sodišče, kadar se njegovo strokovno znanje šteje za nujno v zadevi, deluje kot sodnik (vendar s strokovnim poznavanjem določenega področja) in sodeluje v razpravah sodišča. Na področju družinskega prava sodišču pomaga izvedenec za otroke.

V zadevah, v katerih je izvedenska ocena pomembna za odločitev o vprašanju, mora izvedenec odgovoriti na vprašanja, ki jih prejme od sodišča, s pisnim poročilom, naslovljenim na sodišče. Izvedenec mora stranke obvestiti o času in kraju izvedenskega pregleda. Če je izvedensko poročilo pomanjkljivo, lahko sodišče izvedencu odredi, naj ponovno opravi izvedenski pregled ali ga dopolni v dodatnem pisnem poročilu. Za izvedensko poročilo obstajajo predhodno določene predloge. Sodišče ne spremlja dejavnosti izvedenca. Stranke lahko po predložitvi poročila izvedencu postavijo dodatna vprašanja, če to dovoli sodišče. Sodišče nato odloči, ali mora izvedenec na dodatna vprašanja odgovoriti pisno v dodatnem poročilu ali ustno na sodni obravnavi. Izvedenec je lahko tudi pozvan na sodno obravnavo, da odgovori na vprašanja v zvezi s poročilom.

Stranke pisna ali ustna izvedenska mnenja izpodbijajo na obravnavi. Vsekakor ni sodnik nikoli zavezan upoštevati izvedenskih mnenj.

(b) Drugo

Izvedenske priče so mogoče tudi v kazenskih zadevah. Izvedenci se pozovejo in so običajno prisotni na obravnavi.

Tukaj predstavljene informacije so bile zbrane v okviru projekta „Poišči izvedenca“ iz stikov po posameznih državah, ki jih je zbral [Evropski inštitut za sodno izvedenstvo in sodne izvedence \(EIII\)](#).

Zadnja posodobitev: 09/05/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.